

การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

กมลพรรณ เพชรน้ำ^{1*}

Knowledge Management of Educational Quality Assurance of Informal and Non-
Informal Education Centers in Phan District under the Office of Non-
Formal and Informal Education, Chiang Rai

Kamonpan Petnam^{1*}

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹Master of Education, Educational Administration, Chiangrai Rajabhat University.

*Corresponding author. Tel. 095-8219721 E-Mail : kamonpan.pet@crru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และหาแนวทางในการสร้างระบบการจัดการ
ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน
ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในทั้ง 8 ด้าน ในภาพรวม พบว่า การ
จัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในทั้ง 8 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปัญหาการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพ
สถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน มีปัญหาที่พบ
บ่อย คือ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การหาแนวทางการจัดการความรู้ด้านการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจ ตระหนัก และเห็นความสำคัญ
ของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การจัดการความรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบ

Abstract

This research The purpose of this study was to investigate the problems and to find a
way to create a knowledge management system for educational quality assurance of informal
and Non-informal education centers in Phan District. The research found that The knowledge
management on internal quality assurance in 8 aspects showed that the knowledge
management on internal quality assurance in 8 aspects had a high level of overall.

The problem of knowledge management in internal quality assurance and the
evaluation of the quality of the institution by the agency of the informal and informal

education center of Phan. The most common problem is the operation of internal quality assurance of educational institutions. Finding a way to manage knowledge in quality assurance within a school. There should be a meeting to clarify the personnel to understand and recognize the importance of continuing quality assurance education.

Keywords: Knowledge Management, Education Quality Assurance, Non-formal education

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้านเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุขดังพระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ว่าในปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีเป้าหมายที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันในขณะที่การปฏิรูประบบราชการได้มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความเป็นเลิศสามารถรองรับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและประโยชน์สุขของประชาชนการปฏิรูปการศึกษาได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติโดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและพัฒนาเศรษฐกิจพัฒนาสังคมฐานความรู้และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ในปีงบประมาณ 2553 สำนักงาน กศน. มีนโยบายการประกันคุณภาพ ข้อ 3) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน สมศ. ผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและนโยบายของสำนักงาน สำนักงาน กศน. จึงจัดให้มีระบบการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัด เพื่อให้ผู้ทำหน้าที่ประเมินใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพสถานศึกษา คู่มือประเมินดังกล่าว จะให้ความรู้ในเรื่องความสำคัญของการประเมิน วิธีการและขั้นตอนการประเมิน แนวทางการประเมิน และการเขียนรายงานการประเมิน ซึ่งจะสะท้อนจุดเด่น หรือนวัตกรรมการศึกษาจุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะในการพัฒนา ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการนำผลการประเมินไปพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

ดังนั้นงานวิจัยนี้จะศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงของการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการสร้างระบบการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ให้มี

ประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อเป็นการยกระดับสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาของประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันและมีความพร้อมที่จะพัฒนาสู่มาตรฐานระดับสากลรวมถึงเพื่อการพัฒนาให้บุคลากรของประเทศมีคุณภาพเพียงพอในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวน และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวน และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน
3. เพื่อหาแนวทางในการสร้างระบบการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษ การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวน และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัญหาการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ขั้นตอนที่ 3 หาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสภาพการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ด้าน

ตารางที่ 1 สรุปค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ด้าน

ที่	ข้อรายการ	$\bar{x}$	S	แปลผล
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.96	0.71	มาก
2	ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา	3.91	0.85	มาก
3	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.52	0.73	มาก
4	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.58	0.85	มาก
5	ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	4.09	0.8	มาก
6	ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	3.84	0.92	มาก
7	ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.81	0.91	มาก
8	ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.89	0.72	มาก
ภาพรวม		3.83	0.81	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{x}=3.83$) และหากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{x}=4.09$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x}=3.96$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x}=3.52$)

ปัญหาและอุปสรรค 8 ด้าน และการหาแนวทางในการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ด้าน

1. การสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลการประกันคุณภาพของสถานศึกษาประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค

1. ไม่มีการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลด้านการสำรวจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2. การกำหนดการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาหาแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่ชัดเจนและไม่มีการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวทางในการจัดการ

1. การสร้าง ความรู้ความเข้าใจให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งจะต้องประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจโดยบุคลากรทุกคนร่วมประชุมรับทราบ และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน พัฒนาองค์ความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความเข้าใจ แล้วนำ ข้อมูล

การประกันคุณภาพการศึกษาในครั้งที่ผ่านมาวิเคราะห์ให้เห็นปัญหาและความสำคัญของการแก้ปัญหาและสรุปความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

2. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา

3. สร้างจิตสำนึกการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการประเมินภายนอก แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การรวบรวมข้อมูลการประกันคุณภาพของสถานศึกษาประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค

1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และความชัดเจนในการทำงาน การรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพของสถานศึกษา บุคลากรภายในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในน้อย การจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระบบ ระบบการทำงานขาดความต่อเนื่อง และบุคลากรขาดการวางแผนในการรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นระบบ

3. การจัดหาหรือจัดทำเครื่องมือในการประเมินไม่เหมาะสมกับกลุ่มที่จะเก็บข้อมูลและไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและไม่มีการนำเสนอผลการประเมินการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำผลไปพัฒนางาน

แนวทางในการจัดการ

ควรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน กระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก หลักสูตรสถานศึกษาและอัตลักษณ์ของสถานศึกษาด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมาย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา การดำเนินการในขั้นนี้ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินการวิเคราะห์โดยพิจารณาคำสำคัญที่สอดคล้องกันในมาตรฐานการศึกษาและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการกำหนดโครงสร้างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพ ผู้เรียน ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้มีความสำคัญในการจัดทำมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา เพราะตัวบ่งชี้เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและนำไปสู่การควบคุม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดกรอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานและลดการเก็บเอกสารที่ซ้ำซ้อนกัน เก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบที่กำหนดโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและมีการปรับปรุงการเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหากมีข้อผิดพลาดจะต้องแจ้งผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขโดยด่วนเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป

3. การจัดเก็บข้อมูลการประกันคุณภาพของสถานศึกษาประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค

1. สถานศึกษาไม่มีการจัดเก็บข้อมูลความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาให้มีความพร้อมในการประเมิน
2. การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ
3. ขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีความสุขและไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้วางไว้อย่างเป็นระบบ

แนวทางในการจัดการ

1. ให้สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาให้มีความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ให้มีการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรตามภาระงานและกิจกรรมในโครงการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้จัดทำไว้ตามแผนงานอย่างเป็นระบบโดยให้ถือว่าการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเป็นภารกิจที่สำคัญเพราะเป็นกลไกที่จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย พร้อมกับจัดตั้งงบประมาณจ่ายเพื่อให้การสนับสนุนในกรณีกิจกรรมที่มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ได้ตั้งงบประมาณไว้ตามความเหมาะสมให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. การเผยแพร่รายงานข้อมูลการประกันคุณภาพของสถานศึกษาประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค

1. ผู้บริหารไม่มีการถ่ายทอดความรู้มาตรฐานการศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา และเผยแพร่การประกันคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป

3. ไม่มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. ไม่มีการพัฒนา และเผยแพร่ข้อมูลสำหรับงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป

แนวทางในการจัดการ

1. ควรมีการทำประชาพิจารณ์ เป็นการนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะครู องค์กรเอกชน ด้วยวิธีการประชุมระดมความคิด สำนวญความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามหรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2. ทำการวิเคราะห์กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาและผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา จากนั้นสังเคราะห์ข้อมูลจากกรอบและผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อวางแผนในการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา โดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาและดำเนินการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ 4 ด้าน (P D C A) อย่างเป็นระบบ และมีการเผยแพร่ข้อมูลการประกันคุณภาพของสถานศึกษาประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นจริงที่สุด

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน มีปัญหาที่พบบ่อย คือ

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีปัญหาที่พบ คือ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และความชัดเจนในการทำงาน บุคลากรภายในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในน้อย การจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระบบ ระบบการทำงานขาดความต่อเนื่อง และบุคลากรขาด การวางแผนในการทำงาน

2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา มีปัญหาที่พบคือ สถานศึกษาดำเนินการไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นลักษณะงานประจำ บุคลากรขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ และระบบการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา และขาดเอกสารหลักฐานการทำงานส่วน

2.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีปัญหาที่พบ คือ ขาดระบบการเก็บเอกสารหลักฐานในการปฏิบัติงานในแต่ละมาตรฐาน บุคลากรขาดความจริงจังในการทำงาน และไม่มีการตรวจสอบการทำงาน และสถานศึกษาไม่ดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.3 การประเมินคุณภาพภายใน มีปัญหาที่พบคือ ขาดการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพว่ามีประโยชน์ต่อการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการประเมินคุณภาพภายใน และบุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการประเมินภายใน ทำให้เข้าใจว่าเป็นการจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อการประเมินภายนอกของ สมศ.

การหาแนวทางการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน จังหวัด เชียงราย ดังนี้

1. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจ ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำการทำงานที่ส่งผลต่อระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาสร้างมาตรฐานการทำงาน และเห็นความสำคัญในการทำงาน และบุคลากรทุกคนมี ส่วนร่วมในการทำงาน

2. ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบครอบคลุม และต่อเนื่อง ควรจัดอบรมให้บุคลากรมี ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างสถานศึกษา

3. ผู้รับผิดชอบแต่ละมาตรฐานควรกำหนดกิจกรรมการประเมิน และออกแบบประเมินกิจกรรมควบคู่ กันไปด้วย ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา กัน และสถานศึกษา ควรจัดทำระบบการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และควรนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจัง โดยทุกคนมีส่วน ร่วม

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการประเมินภายใน จะต้องมีความชัดเจน จริงจัง และ เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการทำงาน ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา ควรส่งผลการพิจารณาความ ดีความชอบของบุคลากรในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรมหาวิธีการกระตุ้นการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพ

ในการจัดการด้านความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพ สถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน การศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอพาน ได้เห็นความสำคัญเรื่องระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย ของสำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้มาเป็น เป้าหมายในการบริหารจัดการ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน มีการจัดระบบ สารสนเทศ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้วงจรคุณภาพ ประเมิน คุณภาพ รายงานผลการประเมินตนเอง ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อพัฒนา คุณภาพ กศน.อำเภอพาน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ให้สอดคล้องกับ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานส่งเสริม กศน. และนโยบายของสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้การทำงานสอดคล้องกัน มีการจัดทำแผนการ

ปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และการจัดโครงการและ กิจกรรมต่าง ๆ สถานศึกษาได้มีการสรุปและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกครั้ง เช่น รายงานผลการปฏิบัติ ราชการประจำปี เดือน การส่งรายงานตามไตรมาส การส่งรายงานการประชุมต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อ รายงานผล อนุมัติแผนและการให้ความเห็นชอบในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างหนังสือ และหลักสูตร ท้องถิ่น สถานศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ มาตรฐานที่ใช้ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน กศน. กำหนดเป้าหมายความสำเร็จ แต่ละมาตรฐานแต่ละตัวบ่งชี้ได้เหมาะสมกับมาตรฐานที่กำหนด จัดทำระบบสารสนเทศที่ถูกต้อง ครอบคลุม พันธกิจ และพร้อมใช้ระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร มีการกำหนด มาตรฐาน ตัวบ่งชี้เกณฑ์คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของต้นสังกัดและสอดคล้องกับเป้าหมาย พันธกิจ ของสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนและประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มี การจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนผลการดำเนินงาน ครอบคลุมพันธกิจ วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควร พัฒนาและมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งนำ ผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมาใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีการ นำเสนอรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาพร้อมแผนพัฒนาคุณภาพให้คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดพิจารณา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและนำผลการประเมินไปปรับปรุงกลยุทธ์และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่องการศึกษาอย่างต่อเนื่องระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร และ มีการกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของต้นสังกัดและ สอดคล้องกับเป้าหมาย และ พันธกิจของสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนและ ประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องและ มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนผลการดำเนินงาน ครอบคลุมทุกพันธกิจ วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอก นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมาใช้ในการปรับปรุง แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และมีการนำเสนอรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาพร้อม แผนพัฒนาคุณภาพให้คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและนำผลการ ประเมินไปปรับปรุงกลยุทธ์และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สรุป อภิปรายผล

สภาพการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในทั้ง 8 ด้าน ในภาพรวม พบว่า การจัดการ ความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในทั้ง 8 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความรู้มาตรฐานการศึกษา

ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การรวบรวมความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ และบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษา

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดเก็บข้อมูลในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาระดับสถานศึกษา และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ ผู้บริหารถ่ายทอด ความรู้มาตรฐานระดับสถานศึกษาโดยพัฒนาจากต้นสังกัดให้กับบุคลากรทราบอย่างชัดเจน และการพัฒนา มาตรฐานระดับสถานศึกษาโดยพัฒนาจากมาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอก

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ การสำรวจข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพได้ การพัฒนาผู้บริหารครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเก็บ ข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสำรวจข้อมูลแผนปฏิบัติงานระหว่างฝ่ายที่ เกี่ยวข้องก่อนปฏิบัติงาน และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การถ่ายทอดผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การถ่ายทอดรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานเป็น ระยะอย่างต่อเนื่อง และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำผลการปฏิบัติงานไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารถ่ายทอดความรู้และเปิดโอกาสให้ครู/บุคลากรมีส่วนร่วมใน การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสำรวจวิธีการประเมิน ตนเองโดยใช้มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีแก่หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอเป็นสารสนเทศ

ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำกิจกรรม/โครงการที่ดีมีประสิทธิผลมาดำเนินการ ต่อไป และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำผลประเมินคุณภาพศึกษามาสังเคราะห์ใช้ปรับปรุงและ พัฒนาการทำงานเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลักสูตรการ เรียนการสอนและการบริหารจัดการ

ปัญหาการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน มีปัญหาที่พบบ่อย คือ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีปัญหาที่พบ คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และความชัดเจนในการทำงาน บุคลากรภายในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในน้อย การจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระบบ ระบบการทำงานขาดความต่อเนื่อง และบุคลากรขาดการวางแผนในการทำงาน

การหาแนวทางการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ดังนี้

ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจ ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำการทำงานที่ส่งผลต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสร้างมาตรฐานการทำงาน และเห็นความสำคัญในการทำงาน และบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน

อภิปรายผล

การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมทั้ง 8 ด้าน มีระดับการปฏิบัติงานมีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูได้ตระหนักถึงการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อีกทั้งมีการร่วมประชุมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ นวนใจ ก้านศรีรัตน์ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนการกุศลวัดบ้านก่อ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart ดำเนินการพัฒนา 2 วงรอบแต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า และให้ข้อมูลมีจำนวน 4 คน การศึกษาโดยสรุปการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลวัดบ้านก่อ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ซึ่งสรุปได้ว่าการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ที่มีระดับการปฏิบัติงานมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะเป็นผู้นำทางวิชาการซึ่งสอดคล้องกับ (สมพร พรหมชินวงศ์. 2550 : 34) ที่ได้ทำการศึกษาลักษณะของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในด้านวิชาการซึ่งทำการวิเคราะห์โดยศึกษาผลผลิตทางการศึกษาของสถานศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการความสำเร็จในสถานศึกษา และประสิทธิภาพของการวัดผลพบว่าความเป็นผู้นำในการจัดองค์กรของผู้บริหารความมีคุณธรรม จริยธรรมของครูปฏิบัติการสอน และความเป็นหนึ่งเดียวของ

สถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนและส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน และนอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญของงานวิชาการ มากกว่างานด้านอื่นๆ และมีการบริหารงานครอบคลุมตามแนวทางปฏิบัติการกิจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลของ กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 3 - 5) และมีความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตามแนวนโยบายในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานมีคุณภาพการจัดการความรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การ ปฏิบัติงานมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญ ชัยกองเกียรติ, วราภรณ์ ศิวดำรง พงศ์ และมยุรี ยิปาโล๊ะ (2552 : 101) ศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษาของ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ในการประกันคุณภาพ การศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลาและศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อระบบและกลไก การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลาทั้งที่เป็น Explicit และ Tacit knowledge ตั้งแต่ปี 2542 ถึงปี 2551 และบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลาในปีการศึกษา 2551 จำนวน 43 คนผลการวิจัยพบว่า 1) การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยผ่านการพัฒนามาอย่างเป็นระบบมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องและนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริงโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ ในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการอยู่เสมอ 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลาพบว่ามีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อระบบและกลไกการประกัน คุณภาพการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากส่วนด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะวิทยาลัยควรดำเนินการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงการสื่อสารให้ทั่วถึงทั้งองค์กร

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการ ประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนได้การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา มีการพัฒนางานให้เกิดผลดีต่อคุณภาพการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนว ทางการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำการทำงานที่ส่งผลต่อระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาสร้างมาตรฐานการทำงาน และเห็นความสำคัญในการทำงาน และบุคลากรทุกคนมี ส่วนร่วมในการทำงาน

2. ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบครอบคลุม และต่อเนื่อง ควรจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างสถานศึกษา

3. ควรให้ผู้รับผิดชอบแต่ละมาตรฐานมีการกำหนดกิจกรรมการประเมิน และออกแบบประเมินกิจกรรมควบคู่กันไปด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่องการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน จังหวัดเชียงรายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษากัน และสถานศึกษาควรจัดทำระบบการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจัง โดยทุกคนมีส่วนร่วม

3. ควรให้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการประเมินภายใน และจะต้องมีความชัดเจน จริงจัง เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการทำงาน การประเมินภายนอกของสถานศึกษาส่งผลต่อการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรหาวิธีการกระตุ้นการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). (พิมพ์ครั้งที่ 1). *พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

การจัดการความรู้ในหน่วยงานของมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2561, จาก

http://www.crc.ac.th /KM/KM_manual.pdf.

กรณิการ์ พรหมณพิทักษ์. (2550). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.

คู่มือการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM). สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2561, จาก

http://www.crc.ac.th/KM/KM_manual.pdf.

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2550). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย*

(พ.ศ.2546-2550). กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ก.พ.ร.

นวนใจ ก้านศรีรัตน์. (2553). *การพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนการกุศล*

วัดบ้านก่อ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.

ปรีชา จันทรมณี. (2556). ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ. *วารสารวิชาการ*. 6(3).

ปรียานุช ชัยกองเกียรติ. วราภรณ์ ศิวดำรงพงศ์ และมยุรี ยี่ปาโล๊ะ. (2552). *การจัดการความรู้ใน
การประกันคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา*.
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี. ยะลา.

พงศ์ศักดิ์ ตามสัตย์. (2548). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
ลำปาง.

พรพิพัฒน์ ชื้อสตัย. (2555). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานครู กศน. ตำบลในเขตภูมิภาค
ตะวันตก*. (วิทยานิพนธ์ระดับศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนา
มนุษย์ ภาควิชาการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
กรุงเทพมหานคร.

*การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เครื่องมือการพัฒนางองค์กรตามแนวทางการจัดการ
สมัยใหม่*. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2561, จาก http://www.crc.ac.th /KM/KM_manual.pdf.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.

วรเดช จันทรศร. (2551). (พิมพ์ครั้งที่ 2). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : หจก.
สหายบล็อกและการพิมพ์.

วิจารณ์ พานิช. (2548). *การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย*. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.

_____. (2551). (พิมพ์ครั้งที่ 4). *การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.

วิทยา ใจวิถี. (2552). *แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*.

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สุชานาถ บุญเที่ยง. (2549). *ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
มหาสารคาม.

สมพร พรหมชินวงศ์. (2550). *การศึกษการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิเขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. ชัยภูมิ.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2550). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ไทยพัฒนาพานิช.

- สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self - Assessment Report) ปีงบประมาณ 2559*. เชียงราย : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพาน สำนักงาน กศน.จังหวัดเชียงราย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พัฒนาการของคุณภาพนักเรียน ประถมศึกษาและแนวทางการประเมิน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำราญ ใจตา. (2554). *การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านด่านลานหอย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุโขทัย*. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. กำแพงเพชร.
- อรัญญา กิมภีระ. (2552). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง*. วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง. ลำปาง.
- อำรุง จันทวานิชและไพบูลย์ แจ่มพงษ์. (2550). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพ*. *วารสารวิชาการ*, 2(9), 2-12.